

Analiza factorilor de interes (proprietari, administratori de terenuri) din Parcul Național Munții Rodnei (Rezervație a Biosferei)

***Biolog Iușan Claudiu
Parcul Național Munții Rodnei***

Abstract

This park is the largest national park in the north of the Eastern Carpathians and stretches over 47.152 hectares and have been declared Biosphere Reserve since 1980. The importance of this protected area relies on geology, geomorphology, and numerous endemic or glacial relicts of flora and fauna. The Park was established in 1990 and the Administration appeared only in 2004 and has 18 employees.

The forest is covering 61,54% from the total surface of the national park, the pasture are covering 38,26%, the roads are covering 0,09%, water surfaces is 0,04%, urban areas is covering 0,03% and quarries are representing 0,03%. There are 24 landowners for forest and 15 land administrators for forest inside of national park. There are 24 land owners for pastures and 23 land administrators for pastures. Also, there are 15 hunting areas instead of the fact that the hunting is forbidden inside of national park and also 6 fishing plots which are overlapping on the park surface.

Rodnei Mountains boost the highest peaks of Eastern Carpathians (Pietrosu Mare, 2303 m) and they are placed in north of Romania. They belong to the Northern Carpathian group, known as Maramureş and Bucovina Carpathians, and dominate the boundary region, the highest altitude gap being recorded towards Maramures Depression, which is placed in north of Romania, Eastern Carpathians, counties of Maramures, Bistrita-Năsăud and Suceava.

Materiale și metode

Analiza factorilor de interes (proprietari și administratori de terenuri) din Parcul Național Munții Rodnei s-a realizat prin centralizarea tuturor informațiilor cu privire la primăriile, ocoalele silvice, asociațiile de vânătoare care gestionează terenurile. Această evaluare reprezintă un pas important în managementul ariei protejate deoarece acești factori de interes sunt implicați în managementul eficient printr-o colaborare permanentă (www.parcrodna.ro).

Zona cercetată este Parcul Național Munții Rodnei, cel mai mare parc național din Carpații Orientali, situat în partea nordică a lanțului Carpațic, suprapunându-se peste cea mai mare parte a ariei Munților Rodnei, pe raza județelor Bistrița Năsăud (BN) și Maramureș (MM). În interiorul parcului există o singură localitate - (satul Valea Vinului – județul Bistrița - Năsăud) și intravilanul de 7,0 ha din localitatea Borșa - județul Maramureș - (strada Fântâna). Din punct de vedere geografic se întinde între 47°25'54" - 47°37'28" latitudine nordică și 24°31'30" - 25°01'30" longitudine estică. Suprafața ariei protejate este de 47.152 ha. Parcul Național Munții Rodnei a fost înființat prin Ordinul de Ministru nr. 7/1990 și legiferat prin legea 5/2000. În anul 1980, rezervația naturală Pietrosu Mare, înființată în anul 1932, a fost inclusă în

rețeaua Rezervațiilor Biosferei de către Comitetul Omul și Biosfera de la Paris. Din anul 2004 s-a înființat Administrația Parcului Național Munții Rodnei ce are 19 angajați (Iușan, 2011).

Rezultate și discuții

Categoriile de folosință a terenurilor din Parcul Național Munții Rodnei sunt prezentate succint în tabelul 1.

Tabel 1. Categoriile de folosință a terenurilor din Parcul Național Munții Rodnei (Planul de management – www.parcrodna.ro)

Destinația terenului	Forma de proprietate	Suprafața (ha)	% din suprafața totală a PNMR	Protecție strictă (ha)	Protecție integrală (ha)	Conservare durabilă (ha)	Primul rând de parcele întregi limitrofe ZPI (ha)	Dezvoltare durabilă (ha)
Fond forestier	Proprietate publică a statului	2732,69	5,8%	1057,72	1376	260,27	38,7	0
	Proprietate publică a unităților administrațiv teritoriale	25524,58	54,13%	1254,87	9771,74	12012,35	2485,62	0
	Proprietate privată a persoanelor fizice și juridice	759,89	1,61%	430,4	329,49	0	0	0
	TOTAL PĂDURE	29017,16	61,54%	2742,99	11477,23	12272,62	2524,32	0
Pășuni, gol de munte	Proprietate publică a statului	1663,79	3,53%	1401,8	261,99	0	0	0
	Proprietate publică a unităților administrațiv	16208	34,37%	559,21	13971,79	1677	0	0

Destinația terenului	Forma de proprietate	Suprafața (ha)	% din suprafață totală a PNMR	Protecție strictă (ha)	Protecție integrală (ha)	Conservare durabilă (ha)	Prin rând de parcele întregi împotriva ZPI (ha)	Dezvoltare durabilă (ha)
	teritoriale							
	Proprietate privată a persoanelor fizice și juridice	170	0,36 %	0	168,8	0	0	1,2
	TOTAL PĂȘUNI	18041 ,79	38,2 6%	1961, 01	14402 ,58	1677	0	1,2
Drumuri	Proprietate publică a unităților administrațiv teritoriale	40,2	0,09	0	0	0	0	40,2
Luciu de apă	Proprietate publică a statului	20,5	0,04	0	0	20,5	0	0
Intravilan	Localitatea Valea Vinului, Județul Bistrița-Năsăud	7,55	0,02	0	0	0	0	7,5
	Strada Fântâna, Borșa, Județul Maramureș	7	0,01	0	0	0	0	7
	Suprafața aferentă cabanei Iză Izvor	0,2	0	0	0	0	0	0,2
	TOTAL	14,75	0,03	0	0	0	0	14,

Destinația terenului	Forma de proprietate	Suprafața (ha)	% din suprafață totală a PNMR	Protecție strictă (ha)	Protecție integrală (ha)	Conservare durabilă (ha)	Prin rând de parcele întregi limitrofe ZPI (ha)	Dezvoltare durabilă (ha)
	INTRAVILAN							75
Cariera Anieș	Proprietate publică a unităților administrațiv teritoriale	1,8	0,01	0	0	0	0	1,8
Cariera Cormaia	Proprietate publică a unităților administrațiv teritoriale	10,2	0,02	0	0	0	0	10,2
Cariera Gușețel	Proprietate publică a unităților administrațiv teritoriale	0,6	0,00	0	0	0	0,6	0
Cariera Fântâna	Proprietate publică a unităților administrațiv teritoriale	5	0,01	5	0	0	0	0
	TOTAL CARIERE	17,6	0,03					
	TOTAL GENERAL	47152	100 %	4709	25879 ,81	13970 ,12	2524, 92	68, 15

Așa cum reiese din tabelul 1, fondul forestier acoperă 29.017 ha (61,54%) din suprafața Parcului Național Munții Rodnei, pajiștile și golul de munte acoperă 18.041 ha (38,26%), drumurile acoperă 40,02 ha (0,09%), luciul de apă acoperă 20,05 ha (0,04%), intravilanul acoperă 14,75 ha (0,03%), carierele de marmură acoperă 17,6 ha (0,03%), conform figurii 1.

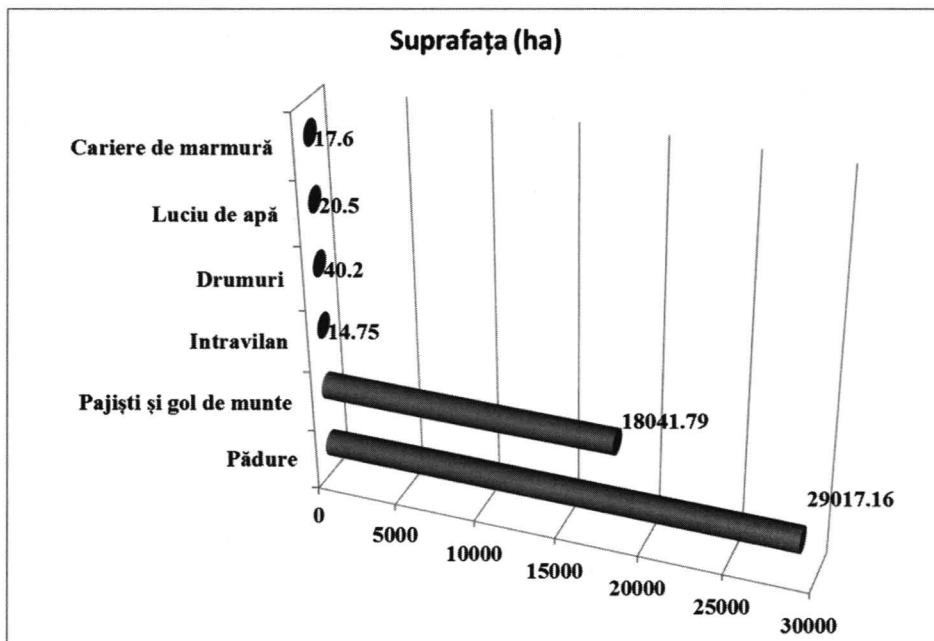

Fig. 1 Categoriile de folosință ale terenurilor din Parcul Național Munții Rodnei

Din suprafața de pădure de 29.017 ha, 9% este inclusă în zona de protecție strictă, 9% în parcelele limitrofe zonei de protecție integrală, 40% în zona de protecție integrală iar 42% în zona de conservare durabilă (fig. 2). Dacă în primele 3 zone de management, utilizarea fondului forestier de către proprietari este restrictivă, în zona de conservare durabilă (tampon, 42%), sunt permise activitățile de protecție a pădurilor, de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor; activitățile tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile, în limita capacitatii productive și de suport a ecosistemelor, prin tehnologii cu impact redus, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale, cu respectarea normativelor în vigoare. Acestea se pot desfășura numai de către persoanele fizice sau juridice care dețin/administrează terenuri în interiorul parcului sau de comunitățile locale, cu acordul administrației ariei naturale protejate; lucrările de îngrijire și conducere a arboretelor, lucrări speciale de conservare cu accent pe promovarea regenerării naturale și fără extragerea lemnului mort, cu excepția cazurilor în care se manifestă atacuri de dăunători ai pădurii ce se pot extinde pe suprafețe întinse, în primul rând de parcele întregi limitrofe zonelor cu protecție

strictă sau integrală, în restul zonei-tampon fiind permisă aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și evasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv cu perioada de regenerare de minimum 10 ani. Tratamentele silvice se vor aplica cu restricții impuse de planurile de management al parcurilor și de ghidurile de gospodărire a pădurilor în arii protejate.

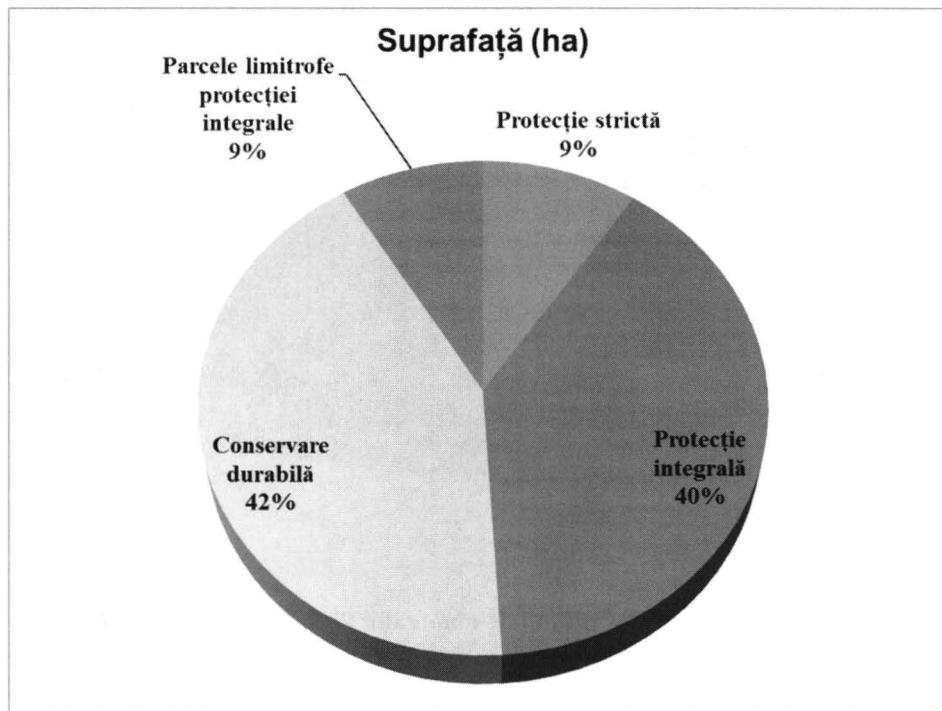

Fig. 2 Încadrarea fondului forestier din Parcul Național Munții Rodnei pe zone de management

Dacă analizăm situația pajiștilor din Parcul Național Munților Rodnei care acoperă 38,26% din suprafața ariei protejate, se constată că 11% sunt incluse în zona de protecție strictă, 9% în zonă de conservare durabilă și 80% în zona de protecție integrală (fig. 3). În pajiștile incluse în zona de protecție integrală este permisă utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, proprietatea membrilor comunităților care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente.

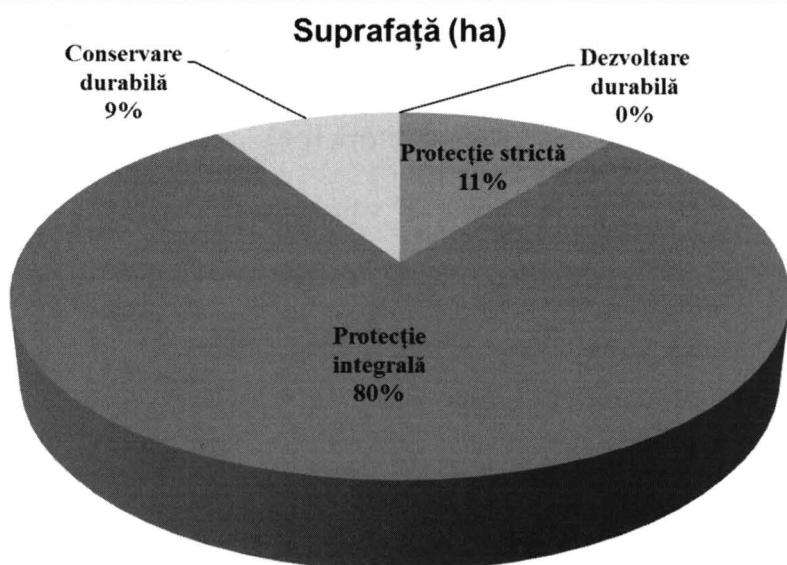

Fig. 3 Încadrarea pajiștilor și golului de munte din Parcul Național Munții Rodnei pe zone de management

Proprietarii de fond forestier din Parcul Național Munții Rodnei sunt prezenți în tabelul 2 și figura 4. Din cei 24 de proprietari de terenuri din Parcul Național Munții Rodnei, cei care au o suprafață mai întinsă sunt Primăria Maieru, Primăria Telciu, Primăria Sîngeorz-Băi, statul român.

**Tabel 2. Lista proprietarilor de fond forestier din Parcul Național Munții Rodnei
(Planul de management – www.parcrodna.ro)**

Proprietar	Total suprafață de fond forestier deținută pe raza parcului (ha)	Suprafață inclusă în zona de protecție integrală	
		(ha)	(%)
1. Asociația Composesorală Cisla	731,6	301,2	41,17
2. Primăria Borșa	150,8	131,2	87
3. Primăria Coșbuc	273,8	259,3	94,7
4. Primăria Feldru	1839,1	1172,7	63,76
5. Primăria Ilva Mică	630,6	0,0	0
6. Primăria Leșu	2370,9	495,3	20,89
7. Primăria Maieru	3724,5	1279,4	34,35
8. Primăria Moisei	1185,2	524,3	44,24
9. Primăria Năsăud	1114,4	352,9	31,67
10. Primăria Nimigea	1051,2	276,3	26,28
11. Primăria Poiana Ilvei	350,73	291,51	83,12
12. Primăria Rebra	850,9	50,8	5,97
13. Primăria Rebreșoara	708,11	271,2	38,3
14. Primăria Rodna	1520,09	1197,42	78,77
15. Primăria Romuli	364,8	264,2	72,42
16. Primăria Săcel	482,6	184,35	38,2
17. Primăria Salva	1793,5	330,7	18,44
18. Primăria RuncuSalvei	294,8	0,0	0
19. Primăria Sângeorz – Băi	3165,11	1247,88	39,43
20. Primăria Telciu	3575,34	1364,18	38,16
21. Primăria Zagra	78,1	78,1	100
22. Statul român	2732,69	1376	50,35
23. Persoane fizice	26,29	26,29	100
24. Parohia Ortodoxă Moisei	2,0	2,0	100
TOTAL GENERAL	29017,16	11477,23	39,55

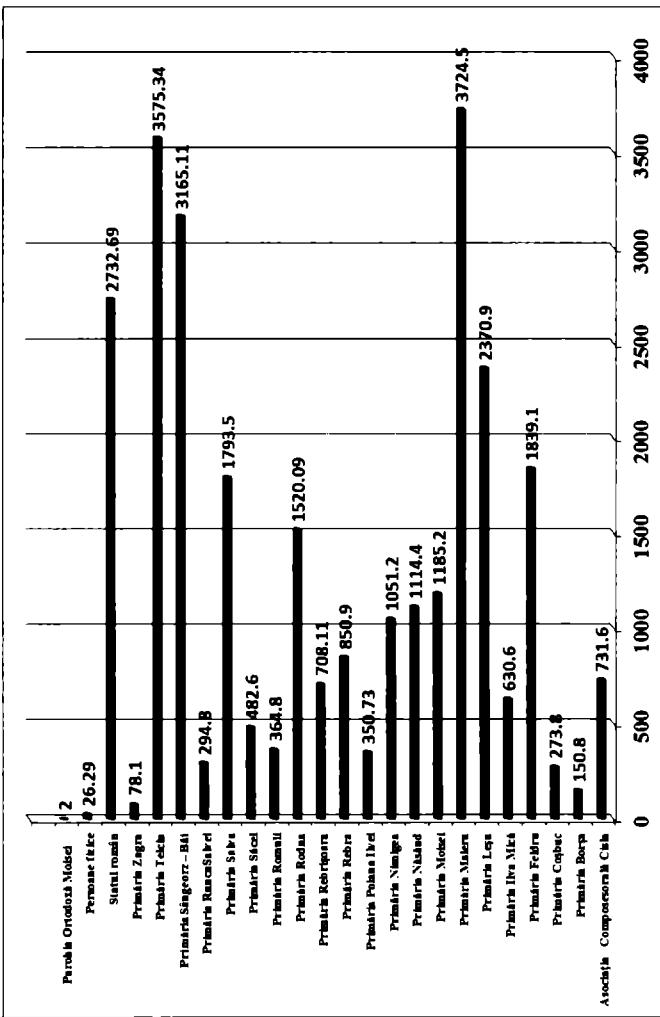

Fig. 4 Proprietarii de fond forestier din Parcul Național Munții Rodnei

Proprietarii de pășuni din Parcul Național Munții Rodnei sunt prezenți în tabelul 3 și figura 5. Majoritari sunt Primăria Sângeorz-Băi, Primăria Feldru, statul român.

**Tabel 3. Lista proprietarilor de pajiști din Parcul Național Munții Rodnei
(Planul de management – www.parcrodna.ro)**

Comune	Total suprafață de pășune deținută pe raza parcului	
	(ha)	(%)
1.Rodna	1059,1	2,25
2.Maieru	1155,7	2,45
3.Sângeorz Băi	2507,7	5,32
4.Ilva Mică	614,7	1,30
5.Ilva Mare	405,0	0,86
6.Poiana Ilvei	461,0	0,98
7.Lunca Ilvei	186,3	0,40
8.Leșu	540,5	1,15
9.Feldru	1757,2	3,72
10.Năsăud	666,9	1,41
11.Rebra	180,7	0,38
12.Rebrișoara	506,7	1,07
13.Salva	666,1	1,41
14.Coșbuc	1253,4	2,66
15.Telciu	990,1	2,10
16.Romuli	561,1	1,19
17.Săcel	330,2	0,7
18.Borșa	246,3	0,52
19.Nimigea	1249,0	2,65
20.Moisei	498,9	1,06
21.Runcu Salvei	140,2	0,30
22.Zagra	231,2	0,49
23.Statul român	1663,79	3,53
24.Particulari	170	0,36
TOTAL	18041,79	38,26

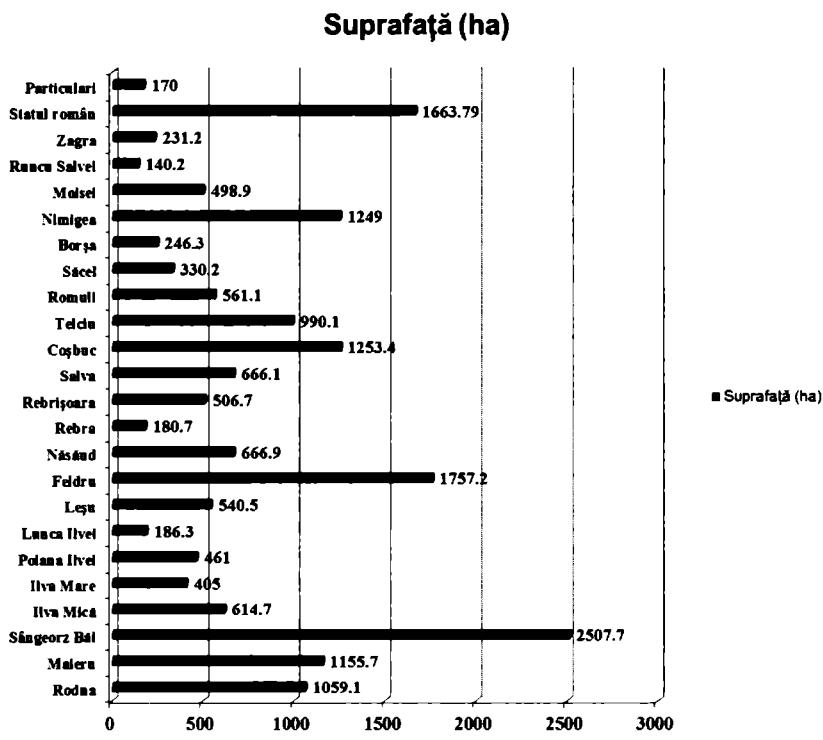

Fig. 5 Proprietarii de pajiști din Parcul Național Munții Rodnei

Administratorii de fond forestier și pajiști din Parcul Național Munții Rodnei sunt prezenți în tabelele 4, 5, figurile 6 și 7. Cele mai mari suprafete de pădure sunt administrate de Ocolul Silvic Someș-Tibleș, Maieru, Telciu. În ceea ce privește administrarea păsunilor, majoritare sunt Primăria Sângerăz-Băi, Borșa, Feldru.

Tabel 4. Lista administratorilor de fond forestier din Parcul Național Munții Rodnei (Planul de management – www.parcrodna.ro)

Zona administrată	Administrator	Proprietarul fondului forestier	Suprafața (ha)	% din suprafața totală a parcului
Fond forestier	1. Ocolul Silvic Bistrița – RNP – Romsilva – Direcția Silvică Bistrița-Năsăud	Proprietatea publică a statului	736,7	1,56%
	2. Ocolul Silvic Vișeu – RNP- Romsilva - DS Maramureș	Comuna Moisei	1185,2	2,51%
	3. Ocolul Silvic Dragomirești – RNP-Romsilva – Direcția Silvică Maramureș	Proprietatea publică a statului, Persoane Fizice, Parohia Ortodoxă Moisei	1880,42	3,99%
	4. Ocolul Silvic Cârlibaba – RNP-Romsilva- Direcția Silvică Suceava	Proprietatea publică a statului	140,99	0,30%
	5. Ocolul Silvic Alpina - structură privată	Primăria Borșa	150,8	0,32%
	6. Ocolul Silvic Valea Ilvei – structură privată	Primăria Rodna	1520,09	3,22%
	7. Ocolul Silvic Izvorul Someșului Mare -structură privată	Primăria Poiana Ilvei	350,73	0,74%

Zona administrată	Administrator	Proprietarul fondului forestier	Suprafața (ha)	% din suprafața totală a parcului
	8. Ocolul Silvic Cormaia Anieș – structură privată	Primăria Sângeorz Băi	3165,11	6,71%
	9. Ocolul Silvic Someș Tibleș – structură privată	Primăria Salva, Runcu Salvei, Nimigea, Rebreșoara, Rebra, Zagra, Cojocna	5050,41	10,71%
	10. Ocolul Silvic Plaiurile Heniului – structură privată	Primăria Ilva Mica, Leșu	3001,5	6,37%
	11. Ocolul Silvic Telciu –structură privată	Primăria Telciu	3575,34	7,58%
	12. Ocolul Silvic Romuli – structură privată	Primăria Săcel	847,4	1,80%
	13. Ocolul Silvic Feldru – structură privată	Primăria Feldru, Năsăud	2953,5	6,27%
	14. Ocolul Silvic Maieru – structură privată	Primăria Maieru	3724,5	7,90%
	15. Ocolul Silvic Silva - structură privată	Compozesoratul Cisla, Persoane Fizice	734,47	1,56%
	Total Ocoale Silvice		29.017,16	61,54%

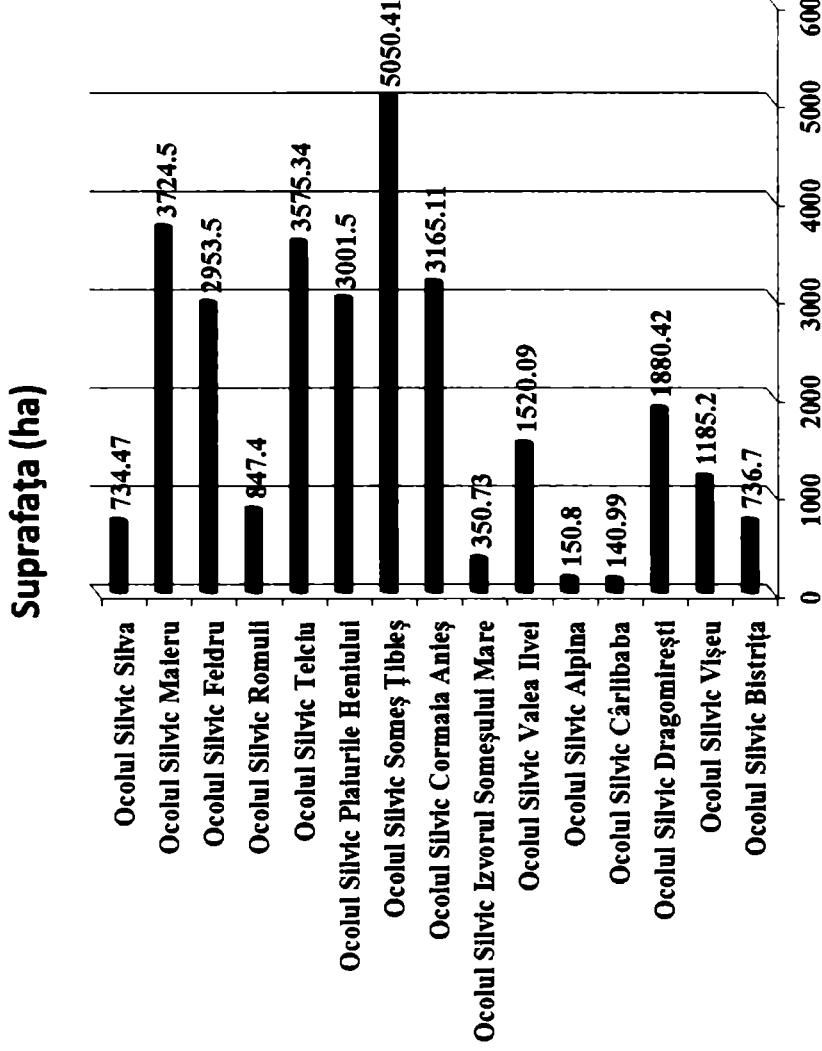

Fig. 6 Suprafețele administratorilor de fond forestier din Parcul Național Munții Rodnei

Tabel 5. Lista administratorilor de pajiști (pășuni și fânețe) din Parcul Național Munții Rodnei (Planul de management – www.parcrodna.ro)

Zona administrată	Administrator	Suprafața (ha)	% din suprafața totală a parcului
Pășuni, Fânețe, Pajiști alpine și subalpine	1. Consiliul Local Rodna	1059,1	2,25%
	2. Consiliul Local Maieru	1155,7	2,45%
	3. Consiliul Local Sângeorz Băi	2507,7	5,32%
	4. Consiliul Local Ilva Mică	614,7	1,30%
	5. Consiliul Local Ilva Mare	405,0	0,86%
	6. Consiliul Local Poiana Ilvei	461,0	0,98%
	7. Consiliul Local Lunca Ilvei	186,3	0,39%
	8. Consiliul Local Leșu	540,5	1,15%
	9. Consiliul Local Feldru	1757,2	3,73%
	10. Consiliul Local Năsăud	666,9	1,41%
	11. Consiliul Local Rebra	180,7	0,38%
	12. Consiliul Local Rebrișoara	506,7	1,07%
	13. Consiliul Local Salva	666,1	1,41%
	14. Consiliul Local Coșbuc	1253,4	2,66%
	15. Consiliul Local Telciu	990,1	2,10%
	16. Consiliul Local Romuli	561,1	1,19%
	17. Consiliul Local Săcel	330,2	0,70%
	18. Consiliul Local Borșa	1786,7	3,79%
	19. Consiliul Local Nimigea	1249,0	2,65%
	20. Consiliul Local Moisei	622,29	1,32%
	21. Consiliul Local Runcu Salvei	140,2	0,30%
	22. Consiliul Local Zagra	231,2	0,49%
	23. Persoane fizice și juridice	170	0,36%
Total pășuni		18041,79	38,26%

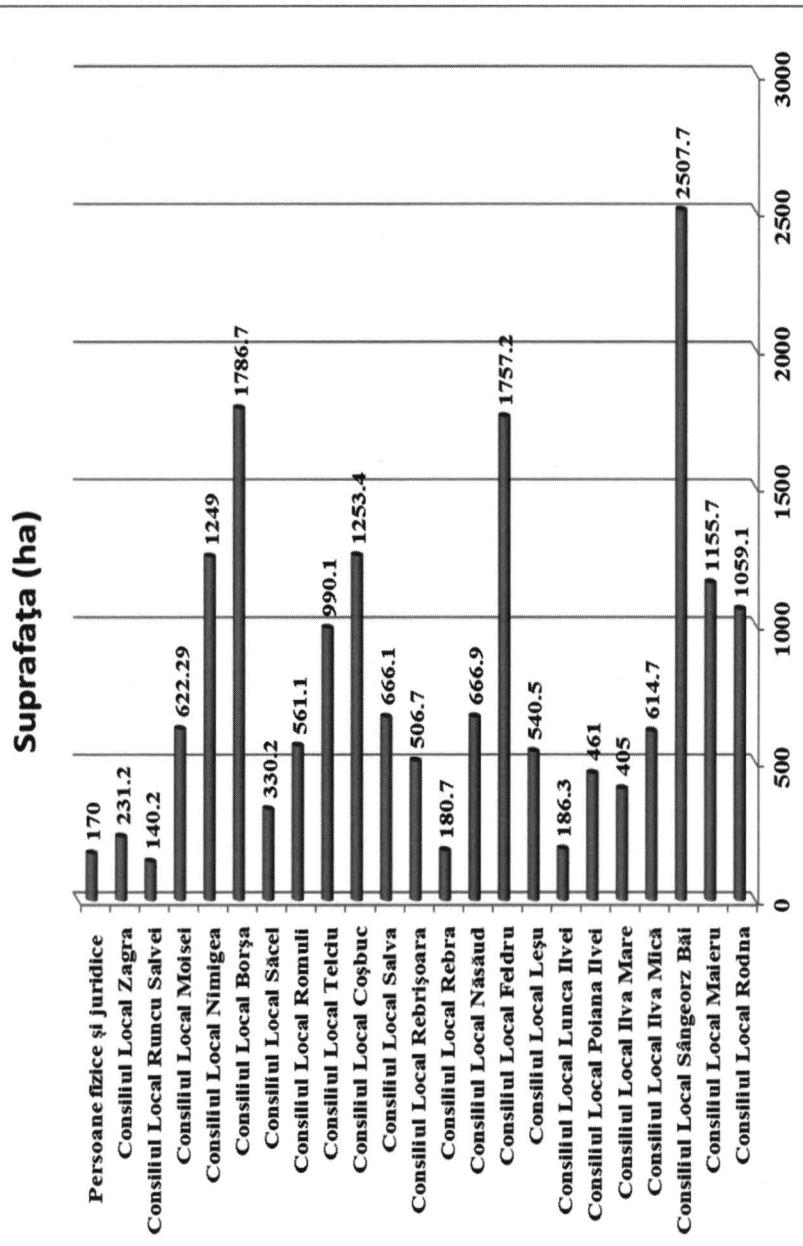

Fig. 7 Suprafețele administratorilor de pajiști din Parcul Național Munții Rodnei

Deși vânătoarea este interzisă pe suprafața Parcului Național Munții Rodnei, fondurile de vânătoare existente care se suprapun peste aria protejată și gestionarii acestora sunt prezentate în tabelul 6.

Tabel 6. Lista fondurilor cinegetice și a administratorilor acestora pe raza Parcului Național Munții Rodnei (Planul de management – www.parcrodna.ro)

Nr.crt.	Numărul și denumirea fondului cinegetic	Gestionar	Pe raza Ocolului Silvic	Suprafață totală (ha)	Suprafață în raza parcului (ha)	Suprafață în raza parcului (%)
1	15 Valea Mare	Asociația Cinegetică Someșul Rodna	Bistrița, Valea Ilvei, Izvorul Someșului, Cormaia-Anieș	28.968	5840	20,16
2	14 Anieș	Asociația Cinegetică Ursul Brun	Cormaia-Anieș, Maieru, Someș-Tibleș, Feldru,	14.315	10286	71,85
3	13 Cormaia	Asociația cinegetică Ursul Brun	Bistrița, Valea Ilvei, Cormaia-Anieș, Someș-Tibleș, Telciu	15.145	4979	32,87
4	12 Parva	Ocolul Silvic Telciu	Năsăud, Someș-Tibleș, Telciu	12.900	6079	47,12
5	8 Fiad – Romuli	SC “Montana Coșbuc”	Someș Tibleș, Telciu	35.000	1017	2,91
6	11 Bistrița Tibău	Ocolul Silvic Alpina Borșa	Maieru, Plaiurile-Heniului	16.275	4194	25,77
7	12 Prislop	Ocolul Silvic Dragomirești	Dragomirești, Alpina, Silva	10.065	4987	49,55
8	13 Pietrosu	Asociația cinegetică Waser – Cerbul Carpatin	Dragomirești, Alpina, Silva, Romuli	10.011	3918	39,14
9	14 Săliște	AJVPS Clubul Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Borșa	Romuli	11.050	536	4,85
10	15 Valea Bistriței	Direcția Silvică Suceava	Cârlibaba, Maieru, Plaiurile-Heniului	12.600	5316	42,19
TOTAL				166.329	47.152	28,35

Fondurile de pescuit și administratorii acestora din raza Parcului Național Munții Rodnei sunt prezentate în tabelul 7.

Tabel 7. Lista fondurilor piscicole și administratorilor acestora pe raza Parcului Național Munții Rodnei (Planul de management – www.parcrodna.ro)

Nr.	Numărul și denumirea fondului de pescuit	Gestionar	Limitele fondului de pescuit	Lugimea fondului de pescuit pe raza parcului (râuri și pâraie) (Km)
1	1 Ilișua	Direcția Silvică Bistrița Ocolul Silvic Beclean	Izvorul Băilor până la confluența cu Someșul Mare	6
2	8 Anieș	AJVPS	De la izvoare până la confluența cu Someșul Mare	10,9
3	7 Cormaia	AJVPS	De la izvoare până la confluența cu Someșul Mare	14,8
4	6 Rebra	Direcția Silvică Bistrița Ocolul Silvic Bistrița	De la izvoare până la confluența cu Someșul Mare	12,5
5	17 Bistrița Aurie	Direcția Silvică Maramureș Ocolul Silvic Cormaia Anieș	De la izvoarele Bistriței Aurii până la confluența cu pârâul Șesuri	10
6	18 Fântâna	Direcția Silvică Maramureș Ocolul Silvic Dragomirești	De la izvoare până la confluența cu râul Cisla	3,5

Concluzii

Parcul Național Munții Rodnei (Rezervație a Biosferei) are o suprafață de 47.152 ha, din care fond forestier (61,54%), pajiști și gol de munte (38,26%), drumuri (0,09%), luciu de apă (0,04%), intravilan (0,03%), cariere de marmură (0,03%). Din suprafața totală de pădure, 9% este inclusă în zona de protecție strictă, 9% în parcelele limitrofe zonei de protecție integrală, 40% în zona de protecție integrală iar 42% în zona de conservare durabilă.

În ceea ce privește suprafața pajiștilor din Parcul Național Munților Rodnei, acestea acoperă 38,26% din suprafața ariei protejate, se constată că 11% sunt incluse în zona de protecție strictă, 9% în zonă de conservare durabilă și 80% în zona de protecție integrală.

Există 24 de proprietari de fond forestier și 15 administratori de fond forestier (11 ocoale silvice private și 4 ocoale silvice sub egida Regiei Naționale a Pădurilor). În cazul pajiștilor, sunt 24 proprietari și 23 administratori de pajiști (păsuni, fânețe).

Pe raza ariei protejate există 15 fonduri de vânătoare gestionate de asociații de vânătoare și 6 fonduri piscicole ce sunt administrate de direcțiile silvice, ocoalele silvice și Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România.

Bibliografie

1. Appleton M., 2001: Ghid de elaborarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate din România, Flora&Fauna International.
2. Iușan C., 2011: Monografia Parcului Național Munții Rodnei (Rezervație a Biosferei), Editura Todesco, pag. 335, Cluj-Napoca.
3. Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate.
4. Ordinul nr.7/1990 emis de Ministerul Apelor, Pădurilor și Mediului Înconjurător (MAPMI): Parcurile Naționale Rodna (reconfirmat ca Parcul Național Munții Rodnei prin Legea nr.5/2000), Călimani, Cheile Bicazului – Hășmaș, Piatra Craiului, Cozia, Retezat, Domogled-Valea Cernei, Semenic – Cheile Carașului și Cheile Nerei – Beușnița. Parcurile Bucegi și Apuseni.
5. www.parcrodna.ro – Planul de management al Parcului Național Munții Rodnei.
6. ***, 2016: Baza de date a Administrației Parcului Național Munții Rodnei.
7. ***, 1989: Studiu de fundamentare pentru declararea Parcului Național Munții Rodnei, Academia Română, Institutul de Biologie.